

Partea I

Comoară duhovnicească, din lume adunată

Traducere: Rasofora Domnica Țalea

Carte tipărită cu binecuvântarea
Prea Sfințitului Părinte GALACTION,
Episcopul Alexandriei și Teleormanului

Editura Cartea Ortodoxă

EDITURA EGUMENITA

2008

Partea I.....	5
1. Lumea.....	5
2. Soarele.....	6
3. Tatăl și copiii.....	14
4. Stăpânul și robul.....	18
5. Împăratul și sluga care nu îi arată respect – răufăcătorul.....	21
6. Prizonierii și eliberatorul lor.....	23
7. Stăpânul și robul cumpărat.....	26
8. Cel întemnițat și eliberatorul.....	27
9. Criminalii și vestea adusă spre bucuria lor.....	28
10. Oamenii care trăiesc în mizerie și împăratul care îi cercetează și îi compătimește.....	30
11. Cel osândit și condamnarea lui la moarte.....	35
12. Împăratul așteptat de cetățeni, sosirea lui în oraș și primirea lui de către cetățeni.....	37
13. Omul de rând, înfiat de o persoană importantă.....	38
14. Binefăcătorul și cel nerecunoscător față de binefacerile primite.....	41
15. Împăratul și supusul care cere milostenie de la el.....	47
16. Vița și mlădițele.....	50
17. Capul și trupul.....	52
18. Mădularele trupului.....	53
19. Oile.....	54
20. Caprele.....	55
21. Păstorul și turma.....	56
22. Mirele și mireasa.....	57
23. Războiul.....	60
24. Călătorul.....	67
25. Drumețul și călăuza.....	68
26. Străinul sau călătorul.....	70
27. Cetățeanul.....	73
28. Prânzul sau cina.....	74
29. Perdeaua sau cuvertura.....	83
30. Surdul.....	84
31. Sămânța.....	89
32. Semănatul și secerișul.....	92
33. Mâna dreaptă.....	99
34. Împăratul care dăruiește și răpitorul darului său.....	100
35. Întoarce-te! Nu te îndreptă încotro trebuie!.....	103

36. Nu te atinge de aceasta! Aici este otravă!	104
37. Plânsul	106
38. Datoria	109
39. Stăpânul care îl cheamă pe rob	114
40. Robii care îl așteaptă pe stăpânul lor	117
41. Omul chemat la judecată	118
42. Omul plin de răni	125
43. Orbul care nu este lăsat să cadă	128
44. Pomul înalt în mijlocul unei păduri joase	130
45. Minteă înțeleaptă	132
46. Dorința	133
47. Fericirea	138
48. Lumânarea aprinsă	145
49. Sabia care stă să cadă asupra capului	145
50. Mreaja	147
51. Beția	150
52. Oglinda	158
53. Cei ce ies din întuneric, din închisoare, din captivitate și cei asemenea lor	159
54. Rușinea	161
55. Nicăieri nu mă pot ascunde de tine	164
56. El însuși este aici	165
57. Împăratul care intră în oraș sau în casă	169
58. Scârba	171
59. Pomul bun	173
60. Mocirla sau nămolul de pe fundul izvorului	175
61. Omul care a căzut între tâlhari și este rănit de ei	177
62. Spitalul sau infirmeria	178
63. Veninul ascuns în om	183
64. Războiul	186
65. Chemarea	188
66. Tatăl tău te așteaptă de mult, nu zăbovi!	191
67. Și noi vom merge acolo	193
68. Primăvara	195
69. Ridică-te	197
70. Dobitoacele	200
71. Întoarcerea	203
72. Imitarea	207
73. Drumul neprimejdios	209
74. Oglinda	210
75. Molima	212

76. Urmarea dobitocească.....	214
77. Candela	216
78. Orbul și cei din jurul lui care văd.....	219
79. Supusul care încalcă legea împăratului său	221
80. Robul care aduce jignire altuia în fața stăpânului.....	223
81. Mila împărătească, făgăduită și vestită călcătorului de lege și arătată celui care se întoarce.....	225
82. Neghina din grâu	228
83. Pentru ce ești aici?	229
84. Minciuna	231
85. Pasărea își adună puii ei	233
86. Pansamentul tămăduitor	234
87. Încotro mergi? Acolo ți se va întâmpla o nenorocire!.....	236
88. De ce te-ai oprit?	238
89. Postul.....	241
90. Lepădarea de Hristos	242
91. Robul care cunoaște și cel care nu cunoaște voia stăpânului său	244
92. Ia aminte.....	245
93. Scutul.....	251
94. Pacea.....	254
95. Pomul drept și pomul strâmb.....	256
96. Apa care curge din munții înalți în locuri joase	258
97. Apa care curge pe alături.....	260
98. Astăzi vei fi slobod de toate necazurile	264
99. Copăcelul	267
100. Pacea.....	271
101. Frâul.....	276
102. Urmează-mi mie!	279
Partea a II-a	287
103. Învățăture.....	287
104. Abecedarul.....	290
105. Învățătorul și ucenicii.....	295
106. Mult îți sunt îndatorat.....	303
107. Despre cei nepăsători, care nu-și aduc aminte de binefăcător	317
108. El și-a săvârșit lucrarea și a plecat.....	322
109. Cetățenii care își așteaptă împăratul în orașul lor.....	391
110. Unul se va lua și altul se va lăsa	394
111. Jurământul	396
112. Baia	398
113. Fecioara logodită	401

114. Corabia	402
115. Al cui ești tu?	405
116. El este împreună cu ei	406
117. Împăratul își cheamă supusul la sine prin înștiințare.....	411
118. Voi veni mâine!.....	413
119. Grădinarul taie pomul neroditor.....	416
120. Cursele întinse pe cale.....	418
121. Măreția	424
122. Nu te teme, eu sunt cu tine!.....	433
123. Despre cele dinlăuntrul omului care ies la iveală	435
124. Barca ce plutește pe râu.....	443
125. Cunoașterea necazului și a nefericirii ne determină să căutăm izbăvirea	445
126. Cerșetorul.....	451
127. Comoara.....	458
128. Martorii	463
129. Așadar, pe cine să iubesc, dacă nu pe el?	471
130. Vasul plin și vasul gol	476
131. Cine iubește ceva, aceea și caută	477
132. Ei caută binele pe care l-au cunoscut	479
133. Fiecare lucru se așază la locul lui	482
134. Emigrantul	485
135. Robii trimiși de stăpân să cheme oaspeții la masă.....	486
136. Paznicul.....	488
137. Nu te atinge, că nu poți ridica aceasta	490
138. Oricine se ferește de răul pe care-l cunoaște	493
139. Pruncii	499
140. Cei ce mănâncă și beau la cină și ceilalți, cărora nu le este îngăduit să intre din vina lor	501
141. Cei ce intră în palatul împărătesc.....	503
142. Lumina și întunericul	505
143. Mă rușinez a privi la tine	507
144. Războiul civil	511
145. Albina care înțeapă cu acul.....	514
146. Despre cei care adaugă rană peste rană celui deja rănit.....	516
147. Oglinda care arată cusururile feței.....	517
148. Cum aş putea să îl uit?	519
149. Acolo vom fi în siguranță.....	522
150. Icoana cea frumoasă se strică.....	525
151. Nu sunt fratele tău.....	527
152. Calea	528

153. Pântecelul.....	530
154. Omul cade în groapa pe care el însuși a făcut-o.....	534
155. A face cuiva pe plac.....	535
156. Răpitorul	544
157. În nevoie, ne ducem cu gândul la împrejurări asemănătoare.....	547

S.C. EDITURILE S.P. S. SA
C.P. 1, C.A. 1372810220, Galati
Tel: 0224 510-071, 100
E-mail: editur@editurilesps.ro
www.editurilesps.ro

Partea I

Așa cum negustorul adună felurite mărfuri din diferite țări și le aduce, și le păstrează la el acasă, tot așa și creștinul poate să adune din această lume gânduri folositoare de suflet, să le pună în inima lui și prin acestea să se zidească sufletul său.

1.

Lumea

Nimic nu există de la sine. Orice oraș – nu există de la sine, ci este construit de alții; orice casă – nu există de la sine, ci este construită de alții. Orice scrisoare, orice carte – nu există de la sine, ci sunt scrise de alții. Într-un cuvânt, nici un lucru nu există de la sine, ci este creat de alții. La fel, nici această lume nu există de la sine, ci Ziditorul ei a creat-o. *„El a zis și s-au făcut, El a poruncit și s-au zidit”* (Psalm 148: 5). Acest Ziditor este Dumnezeuul nostru, într-o singură fire și întreit în fețe, în Care credem, pe Care Îl mărturisim și Căruia I ne închinăm – Tatăl, Fiul și Sfântul Duh.

Dumnezeu-Ziditorul nu a creat lumea așa cum fac oamenii. Oamenii creează ceva din altceva, adică fac un lucru dintr-o materie deja existentă; și chiar și aceasta o fac cu osteneală. Dumnezeu însă a creat această lume, adică cerul, pământul și toate cele ale lor, din nimic și fără de osteneală, doar cu voința și cu cuvântul. *El a zis și s-au făcut, El a poruncit și s-au zidit.* Această lucrare arată puterea atotstăpânitoare a lui Dumnezeu. Minteia noastră, care ne spune că din nimic nu se poate crea ceva, nu poate înțelege cum a fost săvârșită din nimic alcătuirea măreață a acestei lumi. Dar credința completează lipsurile rațiunii și o convinge să recunoască aceasta: că Dumnezeu poate să facă orice, pentru că este Atotputernic. *„Că la Dumnezeu nimic nu este cu neputință”* (Luca 1: 37). *„Prin credință înțelegem că s-au întemeiat veacurile prin cuvântul lui Dumnezeu, de s-au făcut din nimic cele ce se văd”* (Evr. 11: 3). Credința aude mărturia Sfântului Duh: *„La început a făcut Dumnezeu cerul și pământul”* (Fac. 1: 1), și nu se îndoiește de aceasta.

În același fel în care scriitorul unei cărți izvodește din mintea sa ideile și le așterne pe hârtie, în acest mod scriind cartea, din nimic creând ceva, la fel și Atotînțeleptul și Atotputernicul Creator, tot ceea ce a avut în gândul Său dumnezeiesc și tot ceea ce a voit, a săvârșit. Așa cum cartea are două coperti, tot astfel și El a creat lumea: cer și pământ. În această carte deslușim Atotputernicia, Atotînțelepciunea și Bunătatea lui Dumnezeu. Atotputernicia – pentru că a creat totul din nimic, doar cu voința și cu cuvântul. Atotînțelepciunea – pentru că toate cu înțelepciune le-a făcut: „*Toate cu înțelepciune le-ai făcut*” (Psalm 103: 25). Bunătatea – pentru că pe toate, nu pentru Sine, ci pentru noi le-a făcut. Binele se face de la sine însuși. Dumnezeu nu are nevoie de nimic pentru Sine, căci, precum odinioară, tot așa și acum, și în vecii vecilor se află într-o stare de fericire atotdesăvârșită.

2.

Soarele

Înainte răsăritului de soare este întuneric și noapte; pe măsură ce soarele se înalță, întunericul se risipește și lumina strălucește tot mai puternic. Așa și înaintea venirii lui Hristos, Soarele dreptății, întunericul acoperea întreaga făptură și noaptea era adâncă. Dar, îndată ce acest Soare a început să strălucească și razele-i prea calde le-a trimis peste tot pământul, o prea caldă și prea dulce zi au strălucit în sufletele noastre. Astfel s-a împlinit cuvântul prorocesc: „*Poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare și celor ce ședeau în latura și în umbra morții lumină le-a răsărit*” (vezi Is. 9: 1; Matei 4: 16). „*Noaptea e pe sfârșite; ziua este aproape. Să lepădăm dar lucrurile întunericului și să ne îmbrăcăm cu armele luminii. Să umblăm cuviincios, ca ziua: nu în ospete și în beții, nu în desfrânări și în fapte de rușine, nu în ceartă și în pizmă; ci îmbrăcați-vă în Domnul Iisus Hristos și grija de trup să nu o faceți spre poftă*” (Rom. 13: 12-14). Să facem și noi după învățătura Apostolului și vom fi fiii luminii și ai zilei.

Toți oamenii trăiesc în lumina soarelui care strălucește pe cer, iar soarele privește la toți și la fiecare în parte. La fel, oamenii viețuiesc înaintea lui Dumnezeu, Cel pretutendeni prezent și Care pe toate le vede; și, orice fac, orice gândesc, orice cugetă, pe toate le vede dumnezeiescul ochi. „*Din cer a privit Domnul, văzut-a pe toți fiii oamenilor. Din locașul Său, cel gata, privit-a spre toți cei ce locuiesc pământul*” (Psalm

32: 14-15). Și de asemenea: „*Ai Cărui ochi sunt deschiși asupra tuturor căilor fiilor oamenilor, ca să dai fiecăruia după căile lui și după roadele faptelor lui*” (Ier. 32: 19). Și încă: „*Ochii Domnului de zece mii de ori sunt mai luminoși decât soarele și privesc la toate căile oamenilor și văd toate părțile cele ascunse. Mai înainte de a se fi făcut, toate sunt cunoscute Lui; așa și după ce s-au săvârșit*” (Înt. Sir. 23: 27-28).

Noi trebuie să stăm înaintea lui Dumnezeu ca înaintea Atotvăzătorului, a Celui ce răsplătește fiecăruia după calea sa, să umblăm cu teamă, cu frică și cu evlavie și să dorim să se împlinească voia Lui cea sfântă, ca să nu aducem întristare măreției Sale. „*Deci luați seama cu grijă, cum umblați, nu ca niște neînțelepți, ci ca cei înțelepți*”, ne spune Apostolul (Ef. 5: 15).

O, omule! Dumnezeu privește la tine și vede tot ce faci, tot ce gândești, tot lucrul pe care-l începi și tot ce cugeți; tot ce iubești, tot ce urăști, tot ceea ce te mângâie și tot ceea ce te scârbește, tot ceea ce cauți și tot lucrul de care fugi. Să te gândești neîncetat la El, la Creatorul tău, Care vede cum te porți cu aproapele, ce și cum vorbești, ce și cum întrebi și răspunzi; Care aude și îți va răsplăti după viețuirea ta și după roadele inițiativelor tale. Ia aminte, iubitule, poartă-te cu grijă, nu precum cei nebuni, ci precum cei înțelepți.

Când soarele strălucește pe cer, totul se limpezește. Fiecare își vede drumul pe care trebuie să meargă, știe încotro să meargă, ce să facă și de ce să se ferească. Vede, deosebește un lucru de altul și ce este folositor de ceea ce este vătămător, ș.a.m.d. „*Ieși-va omul la lucrul său și la lucrarea sa până seara*” (Psalm 103: 24). Așa se întâmplă și cu sufletul în care strălucește Hristos, Soarele Dreptății. Un astfel de suflet vede totul clar, cunoaște plăcerile și deșertăciunea acestei lumi, cunoaște binele și răul, patima și virtutea, paguba și folosul, calea către pierzare și calea ce duce la viața veșnică; săvârșește fapte bineplăcute lui Dumnezeu și folositoare luiși. Unui astfel de suflet îi este dulce cuvântul lui Dumnezeu, precum dulce îi este Însuși Domnul. El socotește deșertăciune tot ceea ce este plăcut și bun în această lume, amintindu-și cuvântul Mântuitorului: „*Pentru că ce-i va folosi omului, dacă va câștiga lumea întregă, iar sufletul său îl va pierde?*” (Matei 16: 26); și tinde totdeauna spre fericirea veșnică. O singură dorință are: cum să-i fie bineplăcut lui Dumnezeu și să se numere în ceata celor mântuiți. Fericit este sufletul pe care îl cercetează Lumina dumnezeiască!

Însă, când soarele apune, atunci se aștern noaptea și întunericul. Oamenii nu văd nimic, nu deosebesc un lucru de altul și merg ca orbii, cad în groapă și nu știu cum să evite primejdia. O asemenea stare au sufletele în care nu strălucește lumina lui Hristos. Ei bâjbâie precum orbii, nu deosebesc binele de rău, folosul de pagubă, cad din păcat în păcat. Se agață de cele ce nu sunt nimic în sine și lasă deoparte ceea ce este de preț. Cugetă că merg pe un drum drept, fără să știe că vor cădea în groapa propriei pierzări. De fapt, ei s-au împreunat cu deșertăciunea acestei lumi și îi preocupă numai cum să adune avuție mare, cum să câștige vrednicii înalte, cum să fie slăviți în această lume și altele de acest fel, îngrijindu-se prea puțin de comoara mântuirii veșnice și luând în considerare lucrurile cele mai neînsemnate. Aceasta este vrednic de mirare sau mai degrabă vrednic de compătimire! Luați aminte că cei ce părăsesc această viață lasă totul în urmă și pleacă goi din lume, după cum goi au și venit pe lume. Ca și cum ar trăi veșnic pe pământ, așa se străduiesc și bogații. Este de mirare însă că nu păgânii, cei care nu au în ce nădăjdui, rătăcesc printre aceste deșertăciuni, ci aceasta o fac creștinii, adică cei chemați la viața și fericirea veșnică, despre care totdeauna aud la citirea Evangheliei. O, omule sărac și blestemat! Cum nu vezi înșelăciunea acestei lumi? Cum alergi după cele ce reprezintă nimicuri și se risipesc repede, ca fumul? Cum nesocotești ceea ce este adevăr și ceea ce este veșnic? Tot ceea ce avem în această lume, cu excepția faptelor bune, se va lua de la noi, dar niciodată ceea ce primim în veșnicie.

Pentru ca omul să fie slobozit dintr-o asemenea orbire și un așa întuneric și să fie luminat de lumina lui Hristos, trebuie să se apropie de Hristos, Lumina cea adevărată, și, împreună cu orbii, să-L roage: „Miluiește-ne pe noi, Doamne, Fiul lui David!” (Matei 20: 30). Să privească întotdeauna la exemplul vieții Sale sfinte și să urmeze pașilor Lui sfinți. Hristos, Lumina cea adevărată, va lumina atunci un astfel de om. Pentru că, dacă avem înaintea noastră lumina și privim la ea, atunci ne luminăm. La fel și sufletul, când se apropie de Hristos și privește la sfințenia vieții Lui, urmându-i, atunci se luminează cu lumina Lui. Cu cât ne apropiem mai mult de Lumină, cu atât mai mult ne luminăm. Lumina este Hristos. Cu cât venim mai aproape de această Lumină, cu atât mai mult ne luminăm și chiar de pe acum nu vom mai umbla în întuneric: „Eu sunt Lumina lumii; cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții” (Ioan 8: 12), căci cei ce urmează lui

Hristos nu vor merge în întuneric. Vor merge însă în întuneric cei ce se îndepărtează de această Lumină.

Așa cum soarele încălzește toate cele de sub cer și le dăruiește viață, tot astfel și Dumnezeu, Soarele cel veșnic, încălzește și însuflețește cu căldura dragostei Sale întreaga creație și, mai presus de toate, neamul omenesc. „Căci în El trăim și ne mișcăm și suntem” (Fapte 17: 28). Revarsă neștirbit spre noi căldura dragostei Sale și – ce e mai important decât toate – spre noi, cei ce ne-am îndepărtat de El, cei pierduți. „Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică. Căci n-a trimis Dumnezeu pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca să se mântuiască, prin El, lumea” (Ioan 3: 16-17). „Lăudați pe Domnul toate neamurile; lăudați-L pe El toate popoarele; că s-a întărit mila Lui peste noi și adevărul Domnului rămâne în veac” (Psalm 116: 1-2). Laudă și tu, suflete al meu, pe Domnul! Să fie numele Domnului binecuvântat de acum și până în veac! Cugetă, creștine, la această lucrare minunată și mulțumește Domnului!

Toți privesc la soare, sunt atrași de el, dorind să se încălzească cu căldura lui. La fel și toți credincioșii, privesc la Dumnezeu și se încălzesc cu căldura milostivirii Sale. „Ochii tuturor spre Tine nădăjduiesc și Tu le dai lor hrană la bună vreme. Deschizi Tu mâna Ta și de bunăvoință saturezi pe toți cei vii” (Psalm 144: 15-16). „Auzi-ne pe noi, Dumnezeule, Mântuitorul nostru, nădejdea tuturor marginilor pământului și a celor de pe mare departe” (Psalm 64: 6). Ridică-ți și tu, creștine, ochii către Dumnezeu, ca să te încălzești întru căldura milostivirii Sale și să grăiești mai des, împreună cu Prorocul, din adâncul inimii tale: „Către Tine, Cel ce locuiești în cer, am ridicat ochii mei. Iată, precum sunt ochii robilor la mâinile stăpânilor lor, precum sunt ochii slujnicei la mâinile stăpânei sale, așa sunt ochii noștri către Domnul Dumnezeul nostru, până ce Se va milostivi spre noi” (Psalm 122: 1-2).

Fără soare nici un rod nu crește și nu se coace. La fel și fără Dumnezeu, Soarele cel veșnic, nici o faptă bună nu se începe, nu se lucrează și nu se săvârșește. Buna noastră dorire, începutul nostru bun, mijlocul și sfârșitul sunt lucrarea Lui. El începe, lucrează și săvârșește în noi. Fără El, nu putem face nimic: „Căci fără Mine nu puteți face nimic” (Ioan 15: 5).

De aici, creștine, învață:

1) Să-ți recunoști neputința, ticăloșia și nimicnicia ta; asumă-ți că tu, prin tine însuși, nu ești nimic – ca un pom uscat, care nu poate da nici un rod;

2) (Învață) smerenia;

3) Să atributei Unuia Dumnezeu orice faptă bună pe care ai făcut-o sau o faci, ca nu cumva să-ți însușești lucrarea Lui și să-I răpești slava; astfel nu vei păcătui.

4) În toată vremea să plângi și să te tânguiești înaintea lui Dumnezeu, ca să nu te lipsească de atotputernicia mâinilor Sale, căci fără ajutorul lui Dumnezeu vei cădea din păcat în păcat. Repetă des rugăciunea Psalmistului: „Nu mă lăsa, Doamne, Dumnezeul meu, nu Te depărta de la mine. Ia aminte spre ajutorul meu, Doamne al mântuirii mele” (Psalm 37: 21-22).

5) Dacă Dumnezeu îți trimite necazuri și amărăciune, pricepe că vrea să te îndrepte și să facă din tine un pom care dă roade. Fă răbdare cu Domnul tău, așa cum îl rabzi pe doctorul care te tratează cu medicamente amare. Amar este medicamentul, tot astfel sunt mâhnirile și tristețile pentru trup, dar prin ele se vindecă sufletul bolnav. „Așteaptă pe Domnul, îmbărbătează-te și să se întărească inima ta și așteaptă pe Domnul” (Psalm 26: 20).

Soarele nu-și încetează niciodată mișcarea sa, dar totdeauna se rotește de la răsărit la apus și trimite căldura sa la toate cele de sub cer. La fel și Dumnezeu nu-și încetează facerea de bine, ci, după firea Lui, bine ne face întotdeauna. Dumnezeu prin fire este Bun, așa cum „nimeni nu este Bun decât Unul Dumnezeu” (Matei 19: 17), după mărturia Apostolului, și nu poate să nu facă binele.

Soarele strălucește și trimite căldură asupra celor răi și asupra celor buni. La fel și Soarele cel veșnic, Dumnezeu, face bine și celor răi, și celor buni, și celor fericiți, și celor nefericiți. „Binecuvințează, suflete al meu, pe Domnul” (Psalm 102: 1). Să-L urmăm și noi în această lucrare pe Creatorul nostru și bine să facem atât celor buni, cât și celor răi, atât celor ce ne iubesc, cât și celor ce ne urăsc, după învățătura Apostolului: „Fiți dar următori ai lui Dumnezeu, ca niște fii iubiți” (Ef. 5: 1). „Căci El face să răsară soarele și peste cei răi și peste cei buni și trimite ploaie peste cei dreپți și peste cei nedreپți” (Matei 5: 45).

Asupra tuturor lucrurilor, soarele trimite căldură în mod egal. Dar unele lucruri, din cauza căldurii, se topesc, precum ceara, iar altele se întăresc, precum lutul. În același fel și Dumnezeu face bine și

dăruiește căldura bunătății Sale tuturor deopotrivă. Dar unii oameni se îmbunează și se căiesc, iar alții se învârtosează și pier; cum, de exemplu, s-a învârtosit faraon și a pierit, tot astfel și astăzi se întâmplă în lume. „O, omule! Sau disprețuiești tu bogăția bunătății Lui și a îngăduinței și a îndelungii Lui răbdări, neștiind că bunătatea lui Dumnezeu te îndeamnă la pocăință?” (Rom. 2: 4). Ia aminte, omule, să nu te învârtosezi din pricina bunătății dumnezeiești, ci mai degrabă hotărăște-te, spre mântuirea ta, să te pocăiești și gândește-te la îndelunga răbdare a lui Dumnezeu!

Soarele se vede clar în apa curată și limpede, reflectându-se în ea. La fel și Dumnezeu, Soarele cel veșnic, în sufletele liniștite, neprihănite și curate Se arată, iar chipul Său în ele se reflectă. „Având deci aceste făgăduințe, iubitorilor, să ne curățim pe noi de toată întinarea trupului și a duhului, desăvârșind sfințenia în frica lui Dumnezeu” (2 Cor. 7: 1), ne povățuiește Apostolul. Să se sălășluiască și în noi Dumnezeu, Soarele cel veșnic, și chipul Lui cel sfânt să se reflecte în inimile noastre.

Lumina solară nu pătrunde în lucrurile groase și dense: pământ, ziduri de piatră, de lemn ș.a. Dar, dimpotrivă, străbate prin sticlă, prin apa limpede, prin cristal și prin altele. La fel și mintea întunecată de păcatele și patimile acestei lumi nu poate fi pătrunsă de dumnezeiasca luminare.

„Pentru aceea zice: Deșteaptă-te cel ce dormi și te scoală din morți și te va lumina Hristos” (Ef. 5: 14). Pocăiește-te și-ți curăță sufletul prin pocăința cu lacrimi, alungă norul gândurilor deșarte și atunci te va lumina Hristos!

Cu cât soarele este mai aproape, cu atât umbra devine mai mică și, cu cât se îndepărtează, cu atât umbra devine mai mare. Iar când apune soarele, dispare și umbra. Tot așa, cu cât Dumnezeu este mai aproape de om, cu atât mai mic se face omul pe sine, cu atât mai mult se umilește și se smerește. Își vede, pe de o parte, nevrednicia și nimicnicia sa, iar pe de altă parte, vede măreția lui Dumnezeu și de aceea se smerește. Dimpotrivă, cu cât Dumnezeu este mai departe de om, cu atât mai mult omul se înalță, se preamărește și se mândrește. Iar când Dumnezeu este cu totul despărțit de om, acesta piere, așa cum piere umbra când soarele apune. Ia aminte, omule, ca nu cumva, înălțându-te cu mintea, să cazi precum diavolul. Nu te înalță cu mintea, ci teme-te. „Fiindcă oricine se înalță pe sine se va smeri, iar cel ce se smerește pe sine se va înalța” (Luca 18: 14).